

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ค่าจ้างเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจการใช้จ่ายของแรงงาน ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามระดับการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างทั้งในแง่ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินและค่าจ้างที่แท้จริง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีผลกระทบต่ออุปสงค์มวลรวมในระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ ถ้าอำนาจในการใช้จ่ายของแรงงานเพิ่มมากขึ้นก็จะไปกระตุ้นเศรษฐกิจให้ขยายตัวตามกำลังซื้อของแรงงานในทางตรงกันข้ามถ้าอำนาจในการใช้จ่ายของแรงงานลดลง ก็จะมีผลกระทบให้เศรษฐกิจชะลอตัวได้เช่นกัน นอกจากนี้ ค่าจ้างที่แรงงานได้รับยังเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงระดับการครองชีพของแรงงาน ถ้าค่าจ้างอยู่ในระดับสูง มาตรฐานการครองชีพของแรงงานโดยทั่วไปก็จะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าค่าจ้างที่ได้รับอยู่ในค่อนข้างต่ำระดับการครองชีพก็จะต่ำตามไปด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามการวัดระดับการครองชีพของแรงงานจากค่าจ้างที่เป็นตัวเงินจะต้องพิจารณาอัตราเงินเฟ้อในระบบเศรษฐกิจประกอบด้วย เพราะหากค่าจ้างที่เป็นตัวเงินที่ได้รับอยู่ในระดับสูง แต่ถ้าอัตราเงินเฟ้อเพิ่มในอัตราที่มากกว่ารายได้ ระดับการครองชีพของแรงงานก็อาจไม่สูงตามไปด้วย ดังนั้น การวัดค่าครองชีพจากค่าจ้างจึงนิยมใช้ค่าจ้างที่แท้จริงมากกว่า

นอกจากนี้ ค่าจ้างยังมีบทบาทเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจในด้านอื่นอีก เช่น การนำไปใช้ประกอบการวางแผนด้านต้นทุนการผลิตการกำหนดกลยุทธ์ด้านราคาสินค้าในการแข่งขันทางธุรกิจ ตลอดจนเป็นตัวแปรที่สำคัญซึ่งรัฐต้องนำมาพิจารณาประกอบการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจด้านการส่งเสริมการลงทุน แต่เนื่องจากโครงสร้างตลาดแรงงานไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นตลาดซึ่งมีการแข่งขันไม่สมบูรณ์ กล่าวคือแรงงานแทบจะไม่มีอำนาจต่อรองค่าจ้างกับนายจ้าง ประกอบกับอัตราค่าจ้างแรงงานไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาพบว่า อัตราค่าจ้างขึ้นต่ำสำหรับแรงงานไทยยังไม่เหมาะสมกับค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น และยังมีแรงงานที่ไม่ได้รับค่าจ้างขั้นต่ำมากกว่า 4 ล้าน ความไม่สมดุลดังกล่าวเป็นเครื่องบ่งชี้ว่า การคุ้มครองแรงงานยังครอบคลุมไม่ทั่วถึงที่จะทำให้แรงงานได้รับค่าจ้างสอดคล้องกับค่าครองชีพอีกเป็นจำนวนมากทั่วประเทศ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานตกต่ำเสี่ยงต่อความยากจนและภาระหนี้สิน จากปัญหาดังกล่าวนี้ ส่งผลให้

รัฐบาลในสมัย นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มีนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรกที่เกี่ยวข้องกับตลาดแรงงานและเศรษฐกิจไทย คือ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2555)

“ดำเนินการให้แรงงานมีรายได้เป็นวันละไม่น้อยกว่า 300 บาท อย่างสอดคล้องกับผลิตภาพและประสิทธิภาพของบุคลากร รวมทั้งมีมาตรการเพื่อลดภาระแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ และเพื่อให้แรงงานและบุคลากรสามารถดำรงชีพได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

จากคำแถลงดังกล่าว รัฐบาลมีความประสงค์ที่จะยกคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ และเพื่อสร้างสมดุลและความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจมหภาค โดยเร่งดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน และได้ออกประกาศคณะกรรมการค่าจ้างเรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 6) กำหนดให้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละ 300 บาท ในท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ภูเก็ต สมุทรปราการ และสมุทรสาคร มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 และอีก 70 จังหวัดทั่วประเทศได้เริ่มประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 ซึ่งการปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำครั้งนี้คิดเป็นการเพิ่มค่าแรงถึงร้อยละ 80 ของค่าแรงขั้นต่ำเฉลี่ย ซึ่งนโยบายดังกล่าวถือว่าเป็นนโยบายที่มีความสำคัญและจะมีผลกระทบอย่างมหาศาลกับตลาดแรงงานไทย เนื่องจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปัจจุบันยังอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม ไม่ได้ช่วยบรรเทาปัญหาความยากจน และสร้างความเป็นธรรมทางรายได้ให้แก่แรงงานระดับล่าง การปรับขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น เพราะนอกจากจะช่วยให้แรงงานระดับล่างมีรายได้เพิ่มขึ้นแล้ว ยังจะช่วยดึงค่าจ้างทั้งระบบให้สูงขึ้นได้ แต่การขึ้นค่าจ้างจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและกระทบผลประโยชน์ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะหากมีการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำแบบก้าวกระโดด จึงเป็นที่ถกเถียงกันอย่างกว้างขวางถึงผลกระทบของการเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาทต่อวันทั่วประเทศ จากระดับเฉลี่ยทั้งประเทศที่ 157 บาทต่อวัน ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นและไม่สามารถใช้ปัจจัยการผลิตอื่นทดแทนแรงงาน และมีผลกำไรอยู่ในระดับต่ำ ก็จะได้รับผลกระทบมากเพราะเป็นการยากที่จะปรับตัวในระยะสั้นได้ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมในกลุ่มเครื่องหนัง ก่อสร้าง สิ่งทอ และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น (สมศิจิ ศิกษมัต, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิเคราะห์ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ที่ได้วิเคราะห์ภาพรวมนโยบายรายได้ไม่น้อยกว่า 300 บาทต่อวัน ที่มีผลกระทบต่อภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ พบว่าโดยภาพรวม ต้นทุนการผลิตรวมจะได้รับผลกระทบจากการปรับขึ้นค่าแรงครั้งนี้โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 4.0 โดยหากพิจารณาผลกระทบเป็นรายกลุ่ม พบว่า ทุกกลุ่มอุตสาหกรรมไม่ว่าจะขนาดเล็ก กลาง ใหญ่จะได้รับผลกระทบเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 90-94 เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบรายภาค พบว่า ภาคตะวันออกได้รับผลกระทบมากที่สุดร้อยละ 98 รองลงมาคือ ภาคเหนือร้อยละ 96 ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 95 ภาคใต้ ร้อยละ 90 และภาคกลางได้รับผลกระทบน้อยที่สุดร้อยละ 89 สำหรับผลกระทบกับรายสาขาธุรกิจ พบว่า ธุรกิจที่มีการใช้แรงงานเข้มข้นในภาคการผลิต เรียงลำดับผลกระทบมากไปน้อย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์นิเจอร์หวาย ผลิตภัณฑ์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์เย็บกระดาษ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องกระเป๋าหนัง เป็นต้น ในส่วนภาคบริการ ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างบ้านและธุรกิจการขนส่งทางบก เป็นต้น นอกจากนี้แล้วมีการคาดการณ์ว่า การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำอาจส่งผลให้หลายธุรกิจต้องปิดกิจการหรือย้ายฐานการผลิตไปสู่ประเทศอื่น ๆ อันจะนำไปสู่การลดลงของความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2556)

จากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท จะเห็นได้ว่า ภาคธุรกิจโดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นกลุ่มธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายดังกล่าวนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลกระทบแนวปฏิบัติของรัฐบาลในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นวันละ 300 บาท ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า โครงสร้างต้นทุนค่าใช้จ่าย ด้านแรงงาน และเงินเดือนของผู้ประกอบการ SMEs เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 16.2 ของต้นทุนปัจจัยการผลิตทั้งหมด ดังนั้นหากมีการปรับค่าจ้างแรงงานขึ้นค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.16 ซึ่งผลจากการปรับค่าจ้างครั้งล่าสุด (เพิ่มขึ้น 6.4%) ส่งผลให้ต้นทุนของกิจการด้านค่าใช้จ่ายแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.03% ดังนั้นการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาท เท่ากันทั่วประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เป็นอย่างมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาจากฐานข้อมูลการจ้างงานของ SMEs และรายสาขาธุรกิจ พบว่า ธุรกิจพึ่งพิงการใช้แรงงานลูกจ้างจะต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2556)

ภาวะเศรษฐกิจของภาคเหนือมีส่วนสำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งในภาคการบริการ การท่องเที่ยว และภาคการผลิตอุตสาหกรรม ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมของภูมิภาค (Gross Region Product: GRP) มีมูลค่า 963,834 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2555 เศรษฐกิจของภาคเหนือ มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การลงทุนภาคเอกชนมีการขยายตัวถึงร้อยละ 9.92 และภาคเหนือมีธุรกิจ ที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มากกว่า 450,000 ราย (ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตภาคเหนือ, 2555) ดังนั้นแนวปฏิบัติของรัฐบาลในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มสูงขึ้นจากเดิม ได้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะผลกระทบด้านค่าจ้างเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 84.9 และต้นทุนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 13.2 (รายละเอียดดังตารางที่ 1)

ตาราง 1.1 ผลกระทบต้นทุนด้านค่าใช้จ่ายแรงงาน: กรณีการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท/วัน รายกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ	จำนวนการจ้างงาน	ค่าแรงขั้นต่ำปัจจุบัน	ค่าจ้างเพิ่ม % (กรณี 300 บ/วัน)	ต้นทุนเพิ่ม % (กรณี 300 บ/วัน)
เชียงใหม่	277,250	180	66.7%	10.8%
ลำพูน	76,267	169	77.5%	12.6%
ลำปาง	92,679	165	81.8%	13.3%
แม่ฮ่องสอน	12,930	163	84.0%	13.6%
เชียงราย	99,293	166	80.7%	13.1%
พะเยา	38,224	159	88.7%	14.0%
แพร่	72,629	163	84.0%	13.6%
น่าน	40,024	161	86.3%	14.4%
เฉลี่ย		162.25	84.9%	13.2%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.) ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2556

จากการตัดสินใจขึ้นค่าแรงสูงที่สุดเป็นประวัติศาสตร์ครั้งนี้ ทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนเป็นประเทศที่มีค่าแรงสูงทันที ซึ่งอาจจะอยู่ในช่วงเวลาที่ค่อนข้างเหมาะสม คือ ตลาดแรงงานกำลังขาดแคลนแรงงาน (ระดับล่าง) อย่างรุนแรง ภาคธุรกิจโดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและผลิตภาพแรงงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจากความสำคัญดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษาจึงเกิดความสนใจศึกษาการปรับตัวของธุรกิจขนาดย่อมก่อนนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ของลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อผลการศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางหรือข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการนำมาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการ นโยบายช่วยเหลือ หรือบรรเทาปัญหาให้กับผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ตลอดจนเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับตัวที่เหมาะสมแก่ผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างสมดุล เข้มแข็ง สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ รวมถึงการปรับปรุงประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีที่ประหยัดการใช้แรงงาน สิ่งเหล่านี้จะทำให้กลุ่มธุรกิจขนาดย่อม มีความแข็งแกร่งและลดผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท
2. เพื่อสำรวจความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท

1.3 สมมติฐานการศึกษา

ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่แต่ละประเภทอุตสาหกรรม ได้รับผลกระทบ มีการปรับตัว และมีความต้องการช่วยเหลือในการบรรเทาปัญหาและผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทแตกต่างกัน

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ผลการศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางหรือข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการนำมาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการ นโยบายช่วยเหลือ หรือบรรเทาปัญหากับผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ตลอดจนเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับตัวที่เหมาะสมแก่ผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างสมดุล เข้มแข็ง และสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ

1.5 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาการปรับตัวของธุรกิจขนาดย่อมต่อนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ของลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งที่จะศึกษาถึงการปรับตัวในด้าน ต้นทุนการผลิต ด้านสวัสดิการ การบริหารงานบุคคล และ การลงทุน รวมถึงสำรวจความต้องการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาจากผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ได้แก่ การจ่ายเงินชดเชย การปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล การปรับลดภาษีเครื่องจักร และ ในด้านอื่นๆ โดยประชากรเป้าหมายในการศึกษาคั้งนี้คือ ลูกค้ากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมดจำนวน 279 ราย จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ได้ดังนี้

ตาราง 1.2 ลูกค้ำกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน (ราย)
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	32
การผลิต	30
การก่อสร้าง	28
การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	103
โรงแรม และภัตตาคาร	9
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	11
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	44
การบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	13
อื่นๆ เช่น การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา การศึกษา การ ให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	9
รวม	279

1.5 นิยามศัพท์

นโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท หมายถึง แนวปฏิบัติของรัฐบาล ตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้างเรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 6) กำหนดให้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงิน วันละ 300 บาท ในท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ภูเก็ต สมุทรปราการ และสมุทรสาคร มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 ส่วนอีก 70 จังหวัดที่เหลือประกาศใช้ทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป

ธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจของผู้ประกอบการ ครอบคลุมธุรกิจเกษตรกรรม การผลิต การก่อสร้าง การขายส่ง-ขายปลีก โรงแรม และภัตตาคาร การขนส่ง บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การบริการด้านสุขภาพ และอื่นๆ เช่น ไฟฟ้า, ประปา เป็นต้น โดยประกอบกิจการในจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นลูกค้ำธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่

ลูกค้ำธุรกิจขนาดย่อม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) หมายถึง กลุ่มลูกค้ำธุรกิจที่มีรายได้กิจการรวมทั้งปีตั้งแต่ 10.00 ลบ.สูงสุดไม่เกิน 75.00 ล้านบาท และมีวงเงินสินเชื่อ SME ไม่เกิน 20.00 ล้านบาท

การปรับตัว หมายถึง การที่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับการดำเนินธุรกิจของตนภายหลังการประกาศใช้นโยบายปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางด้านสภาพเศรษฐกิจ และความอยู่รอดของธุรกิจ โดยการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านต้นทุนการผลิต ด้านสวัสดิการ ด้านการบริหารงานบุคคล และ ด้านการลงทุน